

עונג שבת (37)

אומרים החיות לפני המקום: רבונו של עולם, אין לנו עוד כנף, והקב"ה משיב להם: יש לי עוד כנף אחד שאומר לפני שירה, שנאמר: 'מכנף הארץ זמירות שמענו'. כלומר, בשבת אנחנו המשוררים והמלאכים לא. לכן בקדושת כתר אומרים: "כתר יתנו לך ה' אלוקינו מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה", כי אנחנו משוררים, והם יכולים רק לעמוד מאחורינו ולהצטרף לשירה. לכן שבת היא מעין עולם הבא, כי בשבת אנחנו משוררים והם רק מצטרפים אלינו, וכך יהיה גם לעתיד לבוא, שכלל ישראל ישבו לפנים ממחיצתם של מלאכי השרת, ומלאכי השרת, כביכול, יצטרפו ללימוד שלהם עם הקב"ה.

ספר "ומתוק האור, שבת קודש"

מנגע לעונג

ידוע מהספרים הקדושים, כי על ידי קדושת שבת, ניתן להפוך 'צרה', ל'צו(ה)ר' ול'רצה'. וזה שאנו אומרים בברכת המזון: רצה וחליצנו וכו', שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו. עוד מצינו בספרים, כי על ידי קדושת השבת ניתן גם להפוך כל 'נגע' ל'עונג', כפי שנאמר בפסוק (ישעיה נח. יג): "אם תשיב משבת רגליך עשות חפציך ביום קודשי, וקראת לשבת עונג", והיינו שעל ידי שמירת השבת ניתן להפוך את הנגע לעונגוזה שנאמר בפרשת נגעים (ויקרא יג. ה): "וראהו הכהן ביום השביעי", לכאורה, מדוע דוקא ביום השביעי רואה הכהן את המנוגע? אלא שכאן ישנו רמז ליום השביעי, יום שבת קודש, המסוגל לטהר את הנגע ולהפכו לעונג, וזאת על ידי קדושת השבת לשומרים מצותה כראוי.

ספר "ומתוק האור, שבת קודש"

לדעת להעריך את כוחה של שבת

כשם שהחודש השביעי, חודש תשרי מתחיל בקבלת מלכות, בראש השנה, ומסתיים ב'והריקותי לכם ברכה עד בלי די' (מלאכי ג. י), סייעתא דשמיא נפלאה, לה זוכים בשמיני עצרת, גם כאן היום השביעי, שבת, מתחיל לפי אותה מערכה. אדם המקבל שבת, מקבל על עצמו עול מלכות שמים, ומכח זו זוכים "לכל המענג את השבת זוכה לנחלה בלי מיצרים". (שבת קיח). שפע של חסד. אחד החסרונות של דורנו שאין אנו מעריכים כראוי את כח הנפלא האצור בשבת. עבורנו שבת איננה משהו מיוחד. אנו מחשבים מאוד את ראש השנה, את יום הכיפורים, את חג הסוכות, את חג הפסח וחג השבועות, אבל לא כ"כ מחשיבים את השבת. אך את האמת היא ששבת היא מקור ושורש כל הברכות. המעיין האמיתי, מעיין הגדלות, מעיין הסייעתא

עבודת בשמחה, לא מתוך מסירות נפש

חייב, אפוא, יהודי בשבת להתנתק מכל הסובב אותו ולחיות אך ורק עם השי"ת, כמו חתן וכלה בחדר יחוד זה עם זה, בלי להתעסק בשום דבר נוסף. אלא, שאם יעשה זאת רק מתוך 'מסירות נפש', כלומר שהוא מצדו אינו חש שום הנאה בכך, ורק מקיים הוא מצות בוראו, ספק אם זה מה שהקב"ה רוצה מאתנו, יש לעשות הכל מתוך שמחה של מצוה, להחזיר את ה'הדר'. וכן אמרו חז"ל (חגיגה ה:): תנו רבנן: שלשה הקב"ה בוכה עליהם בכל יום: על שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק, על שאי אפשר לעסוק בתורה ועוסק, ועל פרנס המתגאה על הצבור. והקשה המהרש"א: בשלמא הראשון, שיכול לעסוק בתורה ואינו עוסק, מובן מה שהקב"ה בוכה עליו, אבל השני, שא"א לעסוק בתורה ועוסק, מה טעם לבכיה, אדרבה היה לו להקב"ה לשמוח על כך, שהרי הוא עושה מעשה של מסירות נפש? וביאר המהרש"א, שהרי לשון חז"ל היא: 'מי שא"א לעסוק בתורה ועוסק', לא כתוב 'ועוסק בתורה', אלא סתם עוסק, הוא אינו יכול ללמוד כי הוא עוסק בדברים אחרים.

אך העולם מבאר את דברי חז"ל כפשוטם שעוסק הכוונה עוסק בתורה. לפי זה ביאור הדברים כך: על הראשון מי שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק, בוכה הקב"ה: יש לו זמן, מדוע אתה מבטל תורה? הרי כל רגע של לימוד תורה כל כך יקר! ועל השני, מי שאי אפשר לעסוק בתורה ועוסק, כלומר הוא אינו יכול ללמוד תורה מפני שהוא עוסק, ממילא הוא נזקק למסירות נפש כדי ללמוד, גם עליו הקב"ה בוכה: מדוע הנך נצרך למסירת נפש? מדוע אתה גורם להיות כל כך עסוק, ולמסור נפשך ללמוד תורה? מדוע אתה לכתחילה אינו? לומד? וכך כביכול אומר הקב"ה: מדוע הגעת למצב שא"א לך לעסוק בתורה, מדוע לימוד תורה בעיניך כל כך קשה? רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון"

השבת מעין עולם הבא

מדוע שבת היא מעין עולם הבא? בגמרא (ברכות נו). איתא: ששבת היא אחד מששים מהעולם הבא. רבי אשר מסטולין זצ"ל היה אומר: כשם שבעולם הבא מקבל האדם שכרו כפי עבודתו בעולם הזה, כך זוכה לעונג וקדושה בשבת לפי עבודתו והכנתו בששת ימי המעשה. עוד יש לפרש, על פי מה שמצינו בתוספות (סנהדרין לז: ד"ה מכנף): כתוב בתשובות הגאונים שאין בני ארץ ישראל אומרים קדושה אלא בשבת, דכתיב גבי חיות: 'שש כנפים לאחד' (ישעיה ו), וכל כנף הוא אומר שירה אחת ביום בששת ימי החול, וכשיגיע שבת

למתן שכרו, והשבת תמליץ עליו לטובה. בקבלת שבת
אומרים: לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה.
השבת, היא זו שמביאה את הברכה.

ספר "ומתוך האור, שבת קודש"

הלכה: ספק במעות צדקה

כתב השו"ע (יו"ד סי' רנ"ט ס"ה): מי שיש בידו מעות והוא
מסופק אם הם של צדקה, חייב ליתן אותם לצדקה, כתב
הפסקים ותשובות (אות יב): ודין זה למדרוהו הראשונים
ממה שאמרו בגמרא (חולין קלד.): מאי דכתיב (תהלים פב.
ג) **"עני ורש הצדיק"**, מאי הצדיקו, צדק משלך ותן לו,
והיינו שבמקום שיש ספק במתנות עניים, כגון לקט,
האם הוא שייך לעני או לבעל הבית, צריך ליתן לעני.
אע"פ שבשאר חיוב ממון קיי"ל שהמוציא מחבירו עליו
הראיה. ומזה למדו הראשונים שה"ה בכל צדקה לעניים
יש להחמיר בספיקו. **ספר "פסקים תשובות יו"ד"**

פתגם: יש שושנים היפות לעין, ויש היפות ללב

ספר "שמחלה"

חקירה: מקצת היום ככולו

צריך רק את מקצתו, או כשיש את מקצתו נחשב כאילו
יש את כולו (קובץ הערות) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: צדקתך צדק במנחה

בזמן שהיה רבי שניאור זלמן, בעל ה"תניא", כלוא בבית
הכלא שבפטרבורג, היו חסידיו מספקים לו מדי יום
ביומו מאכל כשר ע"י שליח. פעם אחת ניצל רבי שניאור
זלמן השליח, כדי לרמוז למקורביו שישתדלו להוציא
צדקתו לאור בעזרת מנחה ומתנה, ושיגר להם פיתקה
בה נאמר: אומרים צדקתך צדק במנחה.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קנו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר
בן גבי וזוירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, שאב בנימין בן קארין
מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן
מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז,
אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, רבקה בת ליוה, ריש'רד
שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן
אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן
ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה, אבישי בן אורית. זיווג הגון
לאלודי רחל מלכה בת חשמה. זרע של קיימא לבנה מלכה בת עזיזא
וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת
ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה, מוריס משה
בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה.

דמשמיא נובע ושופע בשבת. כולנו צמאים לסייעתא
דשמיא, צמאים להתמדה, צמאים לתפילה בכוונה,
צמאים למידות טובות, ופעם בשבוע אנו עוברים דרך
המעייין שממנו ניתן לשאוב את כל הברכות הללו,
ומחמיצים את ההזדמנות. קשה למצוא ביטוי הולם
ליחס האדיש שלנו כלפי השבת. ואולי דומים אנו
לאחינו הטועים, שאינם שומרים תורה ומצוות, אותה
תחושה שיש לנו כשאנו יושבים בבתי כנסיות ומרגישים
את נוראות ר"ה, את תקיעת שופר, את הפחד והרעש של
יום הכיפורים, באיזו רחמנות אנו מביטים באותם אלו
הבאים לבית הכנסת ויושבים בחוץ. הם לא מרגישים
כלום, שיקחו קצת, שישאבו, שיכניסו מעט לעצמותיהם
כ'שיקוי לעצמותיך'. כך ממש אנו בשבת, עומדים על יד
שערי הצלחה, ע"י מעייין הישועה, ע"י שערי הברכה,
ע"י מקור חסד ה', עומדים, ולא מנצלים את היום הנפלא
של שבת. **רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון"**

מעלת תוספת שבת

מצוה להקדים לקבל את השבת מבעוד יום, ופרק הזמן
שהקדימו לקבל בו נקרא 'תוספת שבת'. בגמרא (פסחים
קה:) כתוב: כל דמקדמין ליה עדיף. ככל שיכול אדם
להקדים לקבל את השבת זה העדיף, שחביבה מצוה
בשעתה, וזריזין מקדמין למצוות. בזה שאדם מקדים
לקבל את השבת, ומוסיף מחול על הקודש יותר מחיובו,
הוא מראה את חביבותה של השבת בעיניו. כך ניכר
שהוא שמח בביאת השבת, וזהו כבודה של השבת
שיוצאים ומקדימים לקראתה.

הרמב"ם (הלכות שבת פרק ל) כותב: מצוה לכבד את
השבת, ומהו כבודה? שיהא יושב בכבוד ראש, ומיחל
להקבלת פני השבת, כמו שהוא יוצא לקראת המלך.
חכמים הראשונים, היו מתקבצים עם תלמידיהם בערב
שבת, ומתעטפים ואומרים בואו נצא לקראת שבת
המלכה, ובשולחן ערוך (סימן רסב) כתב: ילבש בגדיו
הנאים, וישמח בביאת השבת כיוצא לקראת המלך,
וכיוצא לקראת חתן וכלה.

ספר "ומתוך האור, שבת קודש"

מפתח לכל הישועות

אמרו חז"ל (שבת.): אמר לו הקב"ה למשה: מתנה
טובה יש לי בבית גנזי, ושבת שמו, ואני מבקש ליתנה
לישראל, לך והודיעם. מלך מלכי המלכים הקב"ה מעיד
על השבת שהיא מתנה טובה. ושולח במיוחד את משה
רבינו, להודיע לעם ישראל על המתנה היקרה שהם
מקבלים, כדי שיבינו את ערכה של השבת, ושיזדרזו
לצאת לקראתה. מובא בספר "סדרו של שבת", יש
שמחה מיוחדת ותענוג לה' יתברך שיהודי מוסיף
מרצונו ומנדיבות לבו מיום ששי ליום השבת. בספר
"ערוך השולחן" (סימן רנב) כתב: זכות גדולה להקדים
לקבל את השבת, ואשרי מי שיתאמץ במצוה זו, ואין קץ

